

3. CHARAKTERISTIKY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, KTERÉ BY MOHLY BÝT UPLATNĚNÍM ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACE VÝZNAMNĚ OVLIVNĚNY

3.1. Charakteristika území

Území, řešené posuzovanou koncepcí se nachází ve střední části Moravy a zasahuje i do její severní části. Celková výměra kraje 5 159,04 km² tvoří 6,5 % z celkové rozlohy České republiky. Svou rozlohou se řadí k menším regionům, zaujímá osmé místo mezi 14 kraji v ČR. Olomoucký kraj má na severu 104 km dlouhou mezistátní hranici s Polskem, na východě sousedí s Moravskoslezským krajem, na jihu se Zlínským a Jihomoravským krajem a na západě s krajem Pardubickým.

Severní část území je podle schválené Politiky územního rozvoje zařazena do specifických oblastí jakožto SOB4 Jeseníky- Králický Sněžník. Dle uvedeného materiálu je doporučeno v území vytvářet (v souladu s podmínkami udržitelného rozvoje) vhodné prostředí pro vyšší využití rekreačního potenciálu, vč. pobytové rekreace a lázeňství.

Geograficky je kraj členěn na severní hornatou část s pohořím Jeseníky s nejvyšší horou Praděd (1490 m n. m.). Jižní část kraje je tvořena rovinatou Hanou. Územím kraje protéká významný vodní tok dle přílohy č.1 vyhlášky MZe č. 470/2001 Sb., řeka Morava, která se v mnohých místech větví na četná ramena (Litovel). Na hladině tohoto toku u Kojetína v okrese Přerov je nejnižší položený bod kraje (190 m n. m.).

Zemědělská půda zaujímá v Olomouckém kraji téměř 278 tis. hektarů, tj. necelých 54,0 % (v ČR 54,3 %) z celkové plochy kultur v kraji. Hojně zastoupená je i lesní půda (34,4 %), především na severu kraje v okrese Jeseník (59,2 %) a v okrese Šumperk (48,2 %).

Olomoucký kraj je počtem 635 126 obyvatel šestý nejlidnatější mezi 14 kraji v České republice, tj. 6,2 % z celkového počtu obyvatel České republiky. Obyvatelé Olomouckého kraje žijí v 394 obcích, z nichž má 26 přiznaný statut města. V těchto městech bydlí 57,5% obyvatel. Statutárním městem je krajské město Olomouc. Od 1. 1. 2005 byly přičleněny další 3 obce, z nichž 1 má status města.

Průměrnou hustotou zalidnění 123,2 obyvatel/km² se kraj řadí k průměrně lidnatým krajům České republiky. Hustota se ale v jednotlivých regionech a mikroregionech značně liší – např. na Jesenícku je průměrně pouze 59 obyvatel/km², na Šumpersku 96 obyvatel/km², na Olomoucku a Přerovsku více než 150 obyvatel/km².

Olomoucký kraj se člení na 5 okresů – Jeseník, Olomouc, Prostějov, Přerov a Šumperk. Z hlediska územně-správního tvoří spolu se Zlínským krajem Region soudržnosti NUTS II – Střední Morava. Na území Olomouckého kraje bylo stanoveno 13 správních obvodů

obcí s rozšířenou působností a 19 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem. Na bázi dobrovolného sdružování vznikají tzv. mikroregiony (v současné době je jich asi 37).

Zásobování pitnou vodou se uskutečňuje převážně z podzemních zdrojů (Kvartér řeky Moravy). Kvalita vody u zdrojů hromadného zásobování vesměs vyhovuje ČSN 757111 a vyhlášce MZ č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví hygienické požadavky na pitnou a teplou vodu a četnost a rozsah její kontroly (vyhláška nahradila s účinností od 1. 5. 2004 původní vyhlášku č. 376/2000 Sb.), jen ve výjimečných případech nevyhovují ukazatele antropogenního znečištění. Využití vodních zdrojů stagnuje a nedosahuje v průměru ani 75 % jejich vydatnosti.

V domech napojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu bydlelo v roce 2004 cca 72,6 % obyvatel kraje. V domech napojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu s koncovkou na ČOV to bylo 64,9 % obyvatel kraje. U největších ČOV v kraji byly v minulosti dokončeny rekonstrukce a intenzifikace, což se projevilo snížením množství vypouštěného znečištění do povrchových vod. Další rekonstrukce probíhají např. u ČOV Mohelnice, Jeseník, Kojetín, jiné se připravují (např. Šternberk, Lipník n. B., Olšany).

Silniční síť kraje je tvořena silnicemi I., II. a III. třídy a rychlostními silnicemi v celkové délce 3 556 km. Z průzkumů silniční sítě ve vlastnictví Olomouckého kraje vyplývá, že silnice II. a III. třídy jsou z hlediska údržby a oprav dlouhodobě podfinancované. Dopravně nejzatíženějšími úseky silnic v kraji jsou silnice I. třídy – intenzita dopravy dosahuje 30–35 tis. vozidel. Po dokončení stavby části obchvatu města Olomouce došlo k mírnému poklesu intenzity vozidel na silnici I/35 – ul. Velkomoravské (cca o 25 %). Po úplném dokončení obchvatu Olomouce směrem na Mohelnici se intenzita dopravy přes město sníží o dalších 25 %. Pro zlepšení životního prostředí obyvatel měst a obcí v průjezdním úseku silnic II. a III. třídy se pokračuje s realizací protihlukových opatření odsouhlasených Krajskou hygienickou stanicí Olomouckého kraje.

V zásobování el. energií jsou v řešeném území místa s nedostatečnou přenosovou kapacitou, pro něž je třeba navrhnout nová vedení VVN a VN, event. prověřit potřebu nových tras propojovacích vedení VVN i ve vazbě na sousední kraje a to i v případě, že proces EIA vč. vydání souhlasného stanoviska již proběhl (zdvojení VVN Prosenice - Nošovice, veřejně prospěšná stavba vedení 400 kV Krasíkov - Horní Životice, příp. další).

Zásobování zemním plynem je řešeno stávajícími VVTL, VTL plynovody, vč. zásobníků plynu (Lobodice). Uvažovat je však třeba se zdvojením VVTL v trase Hrušky – Příbor, s vybudováním VTL sítě na Konicku, plynovodu Zvole-Zábřeh, Lovosice - PCHZ Přerov, popř. dalších VTL plynovodů za účelem zásobování obcí plynem, s přihlédnutím k ekonomickým hlediskům.

Těžba nerostných surovin je v řadě případů ve střetu s představami kvalitní ochrany přírody (viz příloha 6 a 8).

Podle biogeografického členění České republiky (CULEK 1996) patří předmětné území zcela k provincii Středoevropské. Pro tu jsou charakteristické druhy s nároky na mírně teplé a srážkami bohatší léto a nepříliš studenou zimu s mrazovým obdobím trvajícím 2-3 měsíce. Jedná se tak především o druhy opadavých listnatých nebo smíšených lesů nížinných až horských poloh. Výjimku představují nejvyšší pohoří, kde se vyskytují subalpínské a alpínské druhy, z nichž některé jsou významnými glaciálními relikty.

Provincie jsou dále děleny na menší jednotky tzv. podprovincie. Na námi sledované území zasahují tři: Hercynská, Polonská a Západokarpatská. Každá z nich je charakteristická jiným geologickým a geomorfologickým vývojem čemuž odpovídá i složení její bioty.

Podíl těchto podprovincií na rozloze kraje je v tabulce 13.

Hercynská podprovincie – na území kraje zaujímá největší rozlohu ze všech. Její biota je biotou západní a centrální části střední Evropy. Vegetace je především ovlivněna geologicky starým podložím Českého masivu, budovaným převažujícími kyselými břidlicemi a hlubinnými vulkanity. Na těchto horninách se vyvinuly zpravidla kyselé a živinami chudé půdy. Živinami bohatší a bazičtější podklady se zde vyskytují pouze na menších plochách. Značná část území je pokryta pískovci, jílovcí a opukami české křídové pánve. Charakteristické pro tuto

Tabulka 13- Rozloha podprovincií Olomouckého kraje

Název podprovincie	Rozloha v rámci kraje, ha	Podíl z rozlohy kraje, %
Hercynská	403 974,08	79
Polonská	22 159,03	4
Západokarpatská	87 820,29	17

Zdroj: Culek, 1996

podprovincií je zastoupení hadcových ostrůvků. Flóra Hercynské podprovincie je celkově středně bohatá. Poměrně rozsáhlá a geologicky jednotvárná území mají však velmi uniformní flóru. Druhové bohatství je soustředěno v kontinentálněji ovlivněných regionech a na ostrůvcích s ultrabazickými substráty. V podprovincií převažují středoevropské a evropské druhy a v rámci Evropy jsou právě zde nejčastěji zastoupeny prvky se suboceanickou tendencí. Typické druhy oceanického charakteru zde prakticky chybí. Vzhledem k charakteristické florogenezi postrádá květena paleoendemity a neoendemity jsou ojedinělé (např. endemity na hadcích či krasových ostrůvků). Větší počet endemitů je v nejvyšších polohách sudetských pohoří (např. v Hrubém Jeseníku je to *Poa riphaea*, *Campanula bohemica gelida*, *Plantago atrata sudetica*). Zastoupení teplomilných, boreokontinentálních a

arktoalpidských druhů má často charakter reliktních. Některé glaciální relikty, a to především druhy boreokontinentální, zde dosahují jihozápadní hranice svého rozšíření. Na jihovýchodním okraji Hercynie (mimo území Olomouckého kraje) je patrný kontakt s podprovincií severopanonskou, charakterizovaný neostrou hranicí, přestupovanou druhy charakteristickými pro Panonii. Kontakt s podprovincií západokarpatskou se projevuje především v bioregionech východního okraje (území Olomouckého kraje) kam proniká řada druhů západních Karpat. Specifikem podprovincie je výskyt dubohabřin asociace *Melampyro nemorosi-Carpinetum*, které v okolních podprovinciích nahrazují jiné typy hájů. Živočišná složka je tvořena ochuzenou západopalearktickou arboreální faunou a je značně podobná sousední západokarpatské podprovincii. Bohatství fauny bylo silně ovlivněno pleistocénními změnami klimatu. Má tak nižší druhovou diverzitu, což je výrazné především u horské fauny. Projevuje se zde velký vliv fauny okolních podprovincií - z východu sem zasahuje řada typických karpatských druhů (např. modranka karpatská *Bielzia coeruleans*), ze severu pak některé druhy typické pro Polonikum, např. myšice temnopásá (*Apodemus agrarius*). Na jihovýchodě sem pronikají také četné teplomilné druhy. Hercynie má málo endemitů, naproti tomu jsou v teplých oblastech četné postglaciální relikty a na rašeliništích relikty glaciální.

Polonská podprovincie – na území kraje (ale i celé republiky) zasahuje ze severu pouze okrajovými, víceméně přechodnými částmi. Charakteristickou část představují nížiny a nevysoké pahorkatiny, které jsou tvořeny málo zpevněnými a měkkými druhohorními a třetihorními sedimenty, přemodelované pleistocénním ledovcem a zpravidla pokryté glaciálními sedimenty. Z těchto hornin jen ojediněle vystupuje starší skalní podklad. Biotu podprovincie ovlivňují poměrně jednotvárné horniny i reliéf a malé nadmořské výšky. Flóra podprovincie je poměrně chudá. Vzhledem ke geohistorickému vývoji (pokrytí území kontinentálním ledovcem v průběhu glaciálů) zde chybějí paleoendemiti, neoendemiti je velmi málo. Ve flóře se mísí vlivy jižněji položených sousedních horských podprovincií s vlivy oceáničtějších nížin severního Německa i kontinentálnějších území Ukrajiny a Běloruska. Charakteristická je zejména přítomnost řady druhů sarmatského migroelementu. Od západu pak do podprovincie pronikají suboceanické druhy. Pouze na tuto podprovincii je v České republice vázán výskyt rostliny nepukalky plovoucí (*Salvinia natans*). Hercynská a Karpatská podprovincie obohacuje zdejší flóru o četné, většinou splavené montánní prvky.

Vlivem malé výškové členitosti, malé pestrosti hornin a tím způsobené menší variabilitě vegetace, je méně bohatá i fauna podprovincie. Jsou zde zastoupeny především prvky nižších poloh, s výjimkou výrazně teplomilných. Chybí zde horští zástupci fauny. Velmi rozšířené jsou druhy kulturních stepí a vodní fauna. Na území ČR je pro tuto podprovincii charakteristické pronikání některých druhů z Karpatské a Hercynské podprovincie. Ze savců je charakteristickým druhem např. myšice temnopásá (*Apodemus agrarius*), která pouze částečně přesahuje do sousední Hercynské podprovincie. Z ptáků můžeme jmenovat např.

hohola severního (*Bucephala clangula*), břehouše černoocasého (*Limosa limosa*) nebo vodouše rudonohého (*Tringa totanus*).

Západokarpatská podprovincie – biota je ovlivněna charakteristickou geologií a geomorfologií Karpatské soustavy. Geologicky je tato podprovincie pestřejší než-li výše zmiňované podprovincie. Centrální části Karpat (mimo území ČR) jsou tvořeny krystalickým jádrem, které je obklopeno vápencovými nebo dolomitovými sedimenty. Na vnější straně tohoto jádra leží mocné usazeniny flyše, v nichž se střídají pískovce, jílovce a nesouvislé řetězce bradlových vápenců. Pro reliéf jsou charakteristické skalnaté hřbety a vápencová bradla. Typickým jevem jsou velká převýšení. Přesto že na území České republiky nezasahují centrální oblasti Karpat a z hornin zcela převládá flyš, základní rysy Karpat s charakteristickými vegetačními zákonitostmi se projevují i zde. Typická je také téměř úplná absence rašelinišť. Na extrémně prudkých svazích jsou časté suťové lesy. Flóra podprovincie je zejména v centrálních částech bohatá a obsahuje i paleoendemy, kteří však na naše území většinou nezasahují. Neoendemitů je vzhledem k dostatku reliktních stanovišť poměrně hodně. K druhům v české republice vázaným pouze na tuto podprovincii patří např. židovíník německý (*Myricaria germanica*). Kontaktní charakter moravské části Karpat se projevuje přesahy některých subatlantických druhů z Hercynské podprovincie do Beskyd. Od Hercynské podprovincie se její ochuzené okraje nápadně odlišují recentním vyšším zastoupením bučin s rozsáhlejším zastoupením květnatých typů. Oproti dříve uvedeným podprovinciím je výrazně bohatší i fauna a to jak počtem druhů tak hustotou jedinců. Zvláště pestrá je horská fauna s množstvím endemitů. Tato skutečnost je dána nejen pestrou paletou stanovišť, ale i větší zachovalostí vegetace, především bučin a horských smrčín. Na rozdíl od Hercynské podprovincie je zde větší množství východních migrantů, z nichž mnozí jsou východními vikarianty druhů v Hercynii (ježek východní x jezek západní).

Jednotlivé podprovincie jsou na základě abiotických podmínek prostředí a jeho charakteristické bioty dále členěny na bioregiony. Z pohledu předkládané koncepce jsou bioregiony jednou ze tří úrovní, ke kterým je vztahována analýza současného stavu přírodního prostředí.

Přehled bioregionů posuzovaného území uvádí tabulka 14.

Tabulka 14- Biogeografické regiony na území Olomouckého kraje

Provincie	Podprovincie	Rozloha (ha)	% z rozlohy kraje	Biogeografický region	Kód	Rozloha (ha)	% z rozlohy kraje
Středoevropská	Hercynská	403.974,08	79	Prostějovský	1.11	56.324,79	11
				Litovelský	1.12	60.621,78	12
				Svitavský	1.39	488,73	0
				Drahanský	1.52	58.500,94	11
				Šumperský	1.53	81.989,01	16
				Nízkojesenický	1.54	64.895,79	13
				Orlickohorský	1.69	553,14	0
				Jesenický	1.70	80.599,91	16
	Polonská	22.159,03	4	Vidnavský	2.1	22.159,03	4
	Západokarpatská	87.820,29	17	Ždánicko-Litenčický	3.1	4.683,48	1
				Hranický	3.4	58.380,00	11
				Podbeskydský	3.5	4.328,43	1
				Kojetínský	3.11	20.428,38	4

Zdroj: Culek, 1996

3.2. Klima

Z hlediska makroklimatických poměrů náleží území Olomouckého kraje k severnímu mírnému podnebnému pásu. Dochází zde ke střetu vlivů Atlantského oceánu od západu a euroasijského kontinentu z východu, tedy vlhčího oceánického klimatu s klimatem kontinentálním. Na území kraje nalezneme typické výrazné místní klimatické odlišnosti způsobené velkými relativními výškovými rozdíly na krátkou vzdálenost. Nacházejí se zde jak roviny, tak pahorkatiny, vrchoviny a hornatiny. Tato skutečnost dala vzniknout výraznému klimatickému gradientu.

Podle QUITTA (1971) zasahují na území kraje všechny tři základní klimatické oblasti. Oblast Hornomoravského úvalu a Moravské brány zasahuje teplá oblast (T) jednotkou T2. Ta je charakteristická dlouhým létem, teplým, suchým a velmi krátkým přechodným obdobím s

teplým až mírně teplým jarem a podzimem. Typická je krátká, mírně teplá, suchá až velmi suchá zima s velmi krátkým trváním sněhové pokrývky. Průměrná teplota v lednu činí -2 až -3°C, v červenci 18- 19°C. Celkový srážkový úhrn činí 550 až 700 mm.

Nízký Jeseník, nižší polohy skupiny Králického Sněžníku a Dražanská vrchovina náleží do mírně teplé oblasti (MT). Nalezneme zde jednotky MT2, MT3, MT5, MT7, MT9, MT10, MT 11. Od jednotky MT2 k jednotce MT11 se klima vyznačuje postupným prodlužováním léta od mírně vlhkého k teplému a suchému. Přejídné období je krátké, s mírným až mírně teplým jarem a podzimem. V případě jednotky MT2 je zima normálně dlouhá a přechodem k MT11 se její délka postupně zkracuje stejně tak jako délka trvání sněhové pokrývky. V těchto oblastech činí průměrná teplota v lednu -2 až -4°C, v červenci 16- 18°C. Celkový srážkový úhrn činí 550 až 800 mm.

Jesenické podhůří a nejvyšší polohy Jeseníků, Králického Sněžníku a Dražanské vrchoviny vyplňuje plošně nejmenší chladná oblast (CH) tvořená jednotkami CH4, CH6, CH7. Od jednotky CH4 se směrem k jednotce CH7 zkracuje období léta včetně snížení teplot. Přejídné období se v případě jednotky CH4 velmi dlouhým a chladným jarem a mírně chladným podzimem a velmi dlouhým přejídným obdobím, mírně chladným jarem a mírným podzimem v případě jednotky CH7. V jednotce CH4 je zima velmi dlouhá, velmi chladná, vlhká a s dlouhým trváním sněhové pokrývky. Směrem k jednotce CH7 se stává dlouhou, mírnou, mírně vlhkou a s dlouhou sněhovou pokrývkou. V těchto oblastech činí průměrná teplota v lednu -3 až -7°C, v červenci 12- 16°C. Celkový srážkový úhrn činí 850 až 1200 mm.

Podíl uvedených oblastí na rozloze kraje uvádí tabulka 15.

Tabulka 15- Klimatické oblasti a jejich podíl na rozloze kraje

Oblast	Jednotka	Rozloha v ha	% z rozlohy kraje	Rozloha kraje v ha
Teplá	T2	123.158,47	23,96	513 953,4
	Celkem	123.158,47	23,96	
Mírně teplá	MT2	15.621,09	3,04	
	MT3	26.428,35	5,14	
	MT5	9.546,24	1,86	
	MT7	59.725,38	11,62	
	MT9	45.137,50	8,78	
	MT10	79.309,93	15,43	
	MT11	35.833,43	6,97	
	Celkem	271.601,92	52,85	
Chladná	CH4	7.651,63	1,49	
	CH6	28.983,41	5,64	
	CH7	82.557,97	16,06	
	Celkem	119.193,01	23,19	

Zdroj: Quitt, 1971

3.3. Geomorfologie

Podle geomorfologického členění ČR (DEMEK 1987) zasahují na území kraje dvě velké geomorfologické jednotky Evropy- provincie Česká vysočina a provincie Západní Karpaty. Česká vysočina je zastoupena zejména hornatinami a vrchovinami, jež jsou součástí jesenické podsoustavy krkonošsko-jesenické soustavy. Geologické podloží tvoří Český masiv. Západní Karpaty zasahují na území kraje v jihovýchodní části pouze sníženinami a nevysokými pahorkatinami.

Dnešní podoba georeliéfu České vysočiny je výsledkem dlouhodobého geomorfologického vývoje, který probíhal v různých fyzikogeografických podmínkách. Je představován složitou mozaikou tvarů různého původu, jež byly vytvořeny během tří klíčových vývojových etap. Byla to paleogenní denudace spjatá se zarovnáním zemského povrchu, kerné pohyby zemské kůry vyvolané alpickým vrásněním v neogénu a kryogenní modelace během opakovaného zalednění v pleistocénu. Georeliéf severozápadní části kraje patří k nejčlenitějším a nejvyšším na území naší republiky. Hrubý Jeseník, Rychlebské hory, Králický Sněžník a většina jejich podhůří představují typická kerná pohoří. Jsou pro ně příznačné příkré okrajové svahy zlomového původu a plochý georeliéf vrcholových částí. K výraznému přemodelování georeliéfu došlo během pleistocenních glaciálů.

Část reliéfu kraje, která náleží ke Karpatské provincii, je méně pestrá a zajímavá než reliéf České vysočiny. Typy georeliéfu určily především kerné poklesy okrajových částí České vysočiny spjaté s rozsáhlou mořskou záplavou a s násunou vnějších karpatských příkrovů.

Dnešní vzhled dotvořila především eroze povrchové vody v průběhu kvartéru, která se dobře uplatňovala na málo odolném horninovém podloží. Nejrozsáhlejší geomorfologickou jednotku zde představuje Hornomoravský úval. Jedná se o širokou příkopovou propadlinu, která ve směru SSZ – JJV hluboko proniká do České vysočiny. Její výplň tvoří nezpevněné mořské sedimenty z období neogénu, kvartérní nivní sedimenty, sprašové návěje a náplavové kužely toků, přítékajících z okrajových vrchovin. Z této sedimentární výplně vystupuje několik drobných izolovaných ostrůvků tvořených krystalinikem s obalem prvohorních sedimentů. V Hornomoravském úvalu dominuje mírně zvlněný nížinný georeliéf.

Z hlediska reliéfu zaujímají poněkud svébytné postavení jeskyně a propasti. V Olomouckém kraji je představují krasové jevy a útvary v karbonátových horninách. Ty jsou v tomto území reprezentovány především vápenci. Vápence nezaujímají v rámci našeho kraje velké plochy. Rovněž v jeho georeliéfu zpravidla nevytvářejí dominantní geomorfologické útvary. Jejich vývoj je přitom shodný s geomorfologickým celkem, jehož jsou součástí. Krasové procesy probíhaly v závislosti na řadě geologických, litologických a klimatických faktorů. V těchto specifických podmínkách byly řadou procesů vytvořeny primární a sekundární krasové jevy. Mezi nejvýznamnější krasové území patří Javoříčský, Mladečský a Hranický kras. V rámci dlouhodobě prováděné evidence jeskynních objektů a jejich zpracování v odborné literatuře je v Olomouckém kraji známo 115 jeskyní. Některé z nich jsou však již dnes z části či zcela zničeny (např. odtěžením). Z uvedeného počtu je 5 jeskyní zpřístupněno veřejnosti (Mladečské jeskyně, Javoříčské jeskyně Zbrašovské aragonitové jeskyně, jeskyně Na Pomezí a jeskyně Na Špičáku). V množství zpřístupněných jeskyní tak drží Olomoucký kraj v rámci naší republiky prioritu (celkem je v české republice zpřístupněno 12 jeskyní). Některé z těchto jeskyní jsou dnes využívány v rámci léčby především chronických respiračních onemocnění.

Od počátku rozvoje zemědělství v neolitu začal do georeliéfu zasahovat člověk. Lidská společnost urychlovala nebo zpomalovala průběh přírodních geomorfologických pochodů a vytvářela antropogenní tvary. V současné době se intenzita antropogenních pochodů vyrovnává intenzitě přírodních reliéfortvorných pochodů. Urychlení pozorujeme především u svahových a fluvialních pochodů. V důsledku odlesnění a zemědělství se značně zvýšila intenzita eroze půdy. Její produkty se pak ukládají v údolních nivách řek. Rovněž většina sesuvů je dnes spojena s antropogenním působením. Ke zpomalení geomorfologických pochodů pak dochází např. při úpravách a regulaci vodních toků. Na utváření reliéfu se výrazně uplatňují i tvary, vzniklé lidskou činností. Jedná se o montánní tvary v oblastech těžby rud (např. Zlaté Hory), či deprese v místech pískoven, šterkoven či hliníků. Některé z takto

vzniklých lokalit jsou však dnes z pohledu ochrany přírody velmi cenné (např. Chomoutovské jezero či soustava starých vápencových lomů u Grygova.

3.4. Hydrologické poměry

Území Olomouckého kraje náleží ke dvěma úmořím. Řekami povodí Dunaje je odvodňováno do Černého moře, řekami povodí Odry do Baltského moře. Olomouckým krajem tak prochází hlavní evropské rozvodí. (viz obr.2).

Největším vodním tokem v kraji je řeka Morava pramenící na svahu Králického Sněžníku a v jeho hornatině dosahuje také největšího spádu. Během 8 km klesá od pramene (1.380 m n.m.) do výšky 550 m n.m. Na své cestě přibírá řadu přítoků z nichž největším je Bečva, vlévající se do Moravy jižně od Tovačova. Morava patří k úmoří Černého moře (rozloha úmoří 4252,56 km² což reprezentuje 83% z rozlohy kraje). K úmoří Baltského moře patří vodní toky na Jesenicku, které náleží do povodí Kladské Nisy a dále v severozápadní části kraje pramenný a horní tok Odry (rozloha úmoří 886,98 km² což reprezentuje 17% z rozlohy kraje). Přirozený vodní režim odtoku se na vodních tocích v kraji projevuje v dlouhodobém průměru vysokou vodností v jarních měsících (v době tání sněhu ve výše položených oblastech povodí) a značným kolísáním průtoků v průběhu léta. Zbytek roku je charakteristický nízkým odtokem.

Vodní toky

Přehled parametrů vybraných významných toků je v tabulce 6, kvalitativní parametry toků na území kraje jsou v tabulce 7.

Vodní plochy

Můžeme je rozdělit do dvou skupin. První představují přirozené vodní plochy – jezera, která jsou na území kraje vzácná. Nejčastěji jsou zastoupena pořiční jezera v údolních nivách, vzniklá postupným vývojem meandrů až po jejich úplné zaškrcení.

Druhou skupinu reprezentují umělé vodní plochy. Rybníky a údolní nádrže jsou rozmístěny po celém území kraje, ale velmi nerovnoměrně. Počet a rozloha rybníků v minulosti kolísala s tendencí jejich úbytku ve prospěch zemědělské půdy. Mezi největší patří tzv. Tovačovské rybníky, které jsou zmiňovány již v 15. století. Dále pak mezi největší rybníky nalézající se v Olomouckém kraji patří např. Šumvaldský rybník (48 ha), Polický rybník (13 ha) a Dolnolibinský rybník (11 ha). Největší údolní nádrž je Plumlov (68 ha), která byla v místě původních rybníků na řece Hloučele vybudována v letech 1913 – 1932. Nejnovější údolní

Obrázek 2- Hydrografická síť Olomouckého kraje

nádrž představuje soustava dvou nádrží Dlouhé stráně (celkem 31,7 ha), která byla uvedena do provozu v roce 1994. Zvláště v údolních nivách Moravy a Bečvy jsou významné, často velmi rozsáhlé, vodní plochy vzniklé jako důsledek těžby šterkopísků. Patrně největší jsou se svými 100 ha Moravičanská jezera (východně od Mohelnice) a jezero Chomoutov (95 ha). V údolní nivě Bečvy jsou významná jezera po těžbě šterkopísku u Milotic nad Bečvou, Hustopečí nad Bečvou, Troubek a Tovačova.

Co se týče podzemních vod, tyto jsou na území kraje diferencovány nejen co do typu oběhu, ale i co do stupně mineralizace.

Prosté podzemní vody – nejpříznivější podmínky pro jejich akumulaci a oběh vytvářejí kvartérní fluviální sedimenty údolních niv a terasových stupňů řeky Moravy a jejich přítoků. Tato skutečnost vedla v roce 1982 k vyhlášení Chráněné oblasti přirozené akumulace vod – Kvartér řeky Moravy. Kromě této v rámci kraje územně největší chráněné oblasti sem zasahují i CHOPAV Žamberk – Králíky a CHOPAV Jeseníky (viz tabulka 1). Příznivé geologické poměry se nalézají rovněž v krasových oblastech s podzemní vodou v kavernózním prostředí. Řada těchto podzemních vod je využívána pro potřeby zásobování obyvatelstva vodou.

Zdroje minerálních vod jsou většinou podmíněny tektonikou. Hlavním typem v Olomouckém kraji jsou minerální vody uhličitě a sirovodíkové. Jejich vývěry na povrch podnítily vznik řady lázní. Mezi nejznámější patří lázně Velké Losiny se soustavou sirných pramenů, Bludov s radioaktivními sirnými prameny, Teplice nad Bečvou s termálními prameny sycenými hydrogenuhličitano-vápenato-hořečnatou kyselkou, která je jediným krasovým zřídlem a jediným přírodním výronem teplé kyselky v Českém masivu. Dále můžeme jmenovat lázně Jeseník s prostými, mírně radioaktivními vodami. Na území kraje se nalézá celá řada dalších, již však podstatně menších, minerálních pramenů, které jsou povětšinou využívány k lázeňským účelům, či jímány a plněny do lahví jako stolní minerální vody.

Území hájená pro výhledová vodní díla

Uvedená území se týkají v hodnocené oblasti výstavby dvou typů výhledových vodních děl a to

- výhledových vodních nádrží, resp. lokalit pro akumulaci povrchových vod
- průplavu Dunaj-Odra-Labe (D-O-L)

Tato území jsou v posuzované oblasti chráněna vodohospodářskými plánovacími dokumenty (Směrný vodohospodářský plán) již desítky let. Vzhledem k tomu, že nař.vl.č.262/2007 Sb. odsunulo taxativní stanovení protipovodňových nádrží na r.2009, jsou

v dalším textu z hlediska zásady předběžné opatrnosti hodnoceny i některé významné, dříve uvažované záměry.

Důvodem pro hájení území je zejména zohlednění snižování důsledků klimatických změn, komplexní využití nádrží pro strategickou protipovodňovou ochranu, nadlepšování minimálních průtoků pro zabezpečení odběrů vody vč. zohlednění možnosti vodárenského využití, tj. pro zásobování obyvatelstva vodou a zohlednění potřeby vody pro energetiku a výrobu. Ústředním vodoprávním úřadem pro vyjadřování se k územně plánovací dokumentaci velkých územních celků ve věcech územní ochrany výhledových vodních nádrží je dle ustanovení § 108 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb. Ministerstvo zemědělství.

V průběhu vytváření Plánu hlavních povodí bylo oproti předchozímu stavu (SVP č. 34 Vodní nádrže z roku 1988) uvažováno i s některými dalšími územně hájenými lokalitami pro potenciální akumulaci povrchových vod. Na území Olomouckého kraje jsou to lokality :

Název nádrže/poldru	chráněná plocha, ha	střet s ochranou přírody
Habartice	192	PO Králický Sněžník
Filipová	170	CHKO Jes., NRBK
Žleb	138	PO Králický Sněžník
Zábřeh	207	EVL Lit.Pomoraví, NRBK
Velká Bystřice II	54	PO Libavá
Podhoří	28	PO,EVL Libavá, NRBC
Podlesný mlýn	68	EVL Soudkova štola
Olšovec	70	NRBK, RBC
Sobotín	183,5	CHKO, PO Jeseníky
Hněvkov	282,6	PP,NRBK K82-Vojenský
Lesnice	889,2	-
Osek (vyjmuta ze ZÚR)	579,5	EVL Bečva- Žebračka
Hranice (vyjmuta ze ZÚR)	602	EVL Bečva- Žebračka

Po zvážení možných střetů, zejména z hlediska ochrany přírody a krajiny, je v hodnocených ZÚR Olomouckého kraje nicméně doporučeno (oproti citovanému SVP) upustit od další územní ochrany některých lokalit pro akumulaci povrchových vod, jak je uvedeno v tabulce 16:

Seznam územně hájených výhledových vodních nádrží je uveden v publikaci SVP č. 34 Vodní nádrže z roku 1988, která byla schválena Ministerstvem lesního a vodního hospodářství a dřevozpracujícího průmyslu ČR schvalovacím protokolem č. 17/SVP, vydaným

MLVD ČSR dne 2.11.1988 pod č.j. 30827/OVH/1988, podle § 3 zákona č. 138/1973 Sb., o vodách a podle § 8 odst. 1 zákona ČNR č. 130/1974 Sb., o státní správě ve vodním hospodářství. Seznam územně hájených lokalit pro akumulaci povrchových vod

Tabulka 16- Lokality pro akumulaci vod, navržené v ZÚR k upuštění územní ochrany

lokality	Obec s rozšířenou působností	Dotčené obce, sousední kraje	Vodní tok
Domašov	Jeseník	Bělá pod Pradědem	Borový potok
Mnichov- Drakov		Zlaté hory, MS kraj	Černá Opava
Hřbety	Šumperk	Loučná n/Desnou	Divoká Desná
Olšany		Olšany	Morava
Pod Špičákem		Vernířovice	Merta
Suchá (Annín)		Loučná n/Desnou	Hučivá Desná
Velká Morava- Horní nádrž		Malá Morava, Pardubický kraj	Morava
Hněvkov	Zábřeh	Hynčina, Kosov, Zábřeh,, Pardubický kraj	Mor. Sázava
Lesnice		Lesnice, Brníčko, Dlouhomilov, Hrabišín	Loučský potok
Zábřeh			
Řimice	Mohelnice, Litovel	Moravičany, Palonín, Bílá Lhota	Morava
Bělkovice	Šternberk, Olomouc	Domašov u Šternberka, Jívová, Dolany	Trusovický potok
Zábeštní Lhota	Přerov	Buk, Sobišky	Říka

v Olomouckém kraji podle tohoto staršího materiálu je v tabulce 17.

Tato hájená území lokalit vhodných pro umělou akumulaci povrchových vod patří mezi strategické lokality a stejný postoj k nim byl zaujat i ve schválené Politice územního rozvoje ČR (duben 2006).

V průběhu zpracování Plánu hlavních povodí ČR Ministerstvem zemědělství ČR však vyšlo najevo, že některé z lokalit, původně hájených dle SVP č.34 z roku 1988 již ztratily smysl a jejich další hájení se nedoporučuje (viz tabulka 17).

Tabulka 17- Původně hájené lokality pro akumulaci povrchových vod na území Olomouckého kraje

Poř. č.	Název	Vodní tok	Č.h.p.	Zatopená plocha, ha	Střet s ochranou přírody
1	Malá Kraš	Černý potok	2-04-04-058	18	NRBC
2	Domašov N	Borový p.	2-04-04-072	11,7	CHKO, pSCI
3	Nýznerov	Stříbrný p.	2-04-04-042	9,4	přír.pam., pSCI
4	Ondřejovice	Javorná	2-04-04-053	102	CHKO,CHOPAV, pSCI
5	Hanušovice	Morava	4-10-01-027	490	NRBC,RBC,pSCI
6	Hřbety N	Divoká Desná	4-10-01-061	14,8	CHKO, pSCI
7	Úsobrno	Úsobrnka	4-10-02-088	32,8	NRBK, RBC
8	Dlouhá Loučka	Oslava	4-10-03-051	133	pSCI, PP
9	Teplice	Bečva	4-11-02-027	1950	2xpSCI, 2xPR
10	Náměšť na Hané	Šumice	4-12-01-009	67	PP
11	Hoštejn	Břežná	4-10-02-041	481	PP
12	Mohelnice	Morava	4-10-02-065	1760	pSCI, CHKO Lit.Po
13	Loštice	Třebůvka	4-10-02-116	463	2x přír. památka
14	Velká Bystřice	Vrtůvka	4-10-03-111	51	
15	Nové Losiny	Branná	4-10-01-036	108,5	CHKO, pSCI
16	Hanušovice II	Branná	4-10-01-042	93	pSCI
17	Suchá N	Hučivá Desná	4-10-01-064	25	
18	Pod Špičákem N	Merta	4-10-01-070	12	CHKO, NRBC
19	Řimice N	Morava	4-10-03-025	530	CHKO,pSCI, PP
20	Šternberk	Sitka	4-10-03-075	65,5	PP
21	Bělkovice N	Trusovický p.	4-10-03-058	126	RBC
22	Zábeštní Lhota N	Říka	4-10-03-128	52	RBK
23	Žeravice	Olešnice	4-10-03-129	153	PP
24	Otaslavice	Brodečka	4-12-02-049	104	NRBK
25	Domazelice	Šišenka	4-12-02-087	25	
26	Radkovy	Dolnonětický p	4-12-02-083	163,5	pSCI
27	Holštejn	Bílá Voda	4-15-02-083	71,0	ano

Zdroj: MMR,MZe, 2006

Vysvětlivky:

N – nedoporučené (MZe) k dalšímu hájení

CHKO- chráněná krajinná oblast

CHOPAV-chráněná oblast přirozené akumulace vod

PP-přírodní park nebo přírodní památka

PR- přírodní rezervace

pSCI- území soustavy NATURA 2000

NRBC-nadregionální biocentrum

RBC- regionální biocentrum

Nový výčet lokalit pro akumulaci povrchových vod však dosud nebyl v normativních právních aktech (Plán hlavních povodí, nař.vl.č.262/2007 Sb.) stanoven a termín pro určení těchto lokalit byl posunut do 30.6.2009.

Pro úplnost je nutno dodat, že dle předchozí ÚPD bylo uvažováno ještě s několika dalšími, v tabulce 17 neuvedenými poldry, které byly takto zařazeny rovněž v předchozím SVP a jsou uvedeny i v návrhu ZÚR jako suché nádrže (Červený potok, Křemačov a další).

Do tabulky č. 17 jsme pro jednoduchost nezahrnuly ani lokality, významně zasahující na území sousedního kraje (Spálov- Moravskoslezský kraj).

U původně navrhovaných šesti vodních děl s trvalým nadržáním vodní hladiny, a to

*VN Hanušovice

*VN Nýznerov

*VN Mohelnice

*VN Dlouhá Loučka

*VN Hoštejn

*VN Loštice

by bylo vhodné uvažovat alternativně o možnosti realizovat jejich akumulační prostor jako poldr, u nějž lze předpokládat výrazně nižší negativní ovlivnění životního prostředí v dané lokalitě. Uvedenou změnu lze doporučit už vzhledem ke skutečnosti, že u uvedených šesti lokalit by tak byly zatopeny (resp. vyžadovaly přeložky či zrušení) nejen některé komunikace a železnice, ale i významné části obcí (Hanušovice, Hoštejn, Loštice), nehledě na další střety, zejména s ochranou přírody (viz přílohy 9, 10, 11).

Pochopitelně tak v území s dlouhodobou ochranou narůstají problémy. Dlouhodobé držení územních rezerv vede nejen k řadě územních střetů, ale zejména blokuje možnost jejich využití pro jiné účely. Současně vznikají v hájených územích stabilní podmínky pro vznik přírodních ekosystémů, jejichž součástí se mnohdy stávají i vzácné a chráněné druhy rostlin a živočichů. Takto se v delším časovém horizontu může stát hájené území neprůchodným.

Dle materiálu MMR, („Politika územního rozvoje ČR“, podklady a východiska, únor 2006) je pro event. možnost realizace nutno zapracovat rezortní vstupy, které vycházejí z platných a schválených dokumentů, do příslušných územně plánovacích dokumentů a tak zajistit územní rezervy pro potřebnou akumulaci vod. Při součinnosti vodohospodářského a územního plánování jsou výrazně odlišné časové horizonty obou plánovacích procesů. Jestliže územní plánování doposud pracovalo s horizontem 10–15 let (dle nové legislativy činí interval aktualizace 2, resp. 4 roky), pak vodohospodářské plánování je uvažováno a

realizačně naplňováno v období 20–50 let i když aktualizace výše zmíněných Plánů povodí má být prováděna co 6 let.

Mezi takové dlouhodobé záměry dopravy na území České republiky patří i ochrana průplavu Dunaj- Odra- Labe (dále jen D-O-L). Ochrana území pro event. realizaci tohoto průplavu je dána m.j. následujícími dokumenty:

- 2. vydání SVP z let 1970-1975
- Usnesení vlády č. 169/1971
- Dohoda o hlavních vnitrozemských cestách mezinárodního významu (AGN), přijatá 19. ledna 1996 v Ženevě (vstoupila v platnost 26.7.1999)

Vzhledem k velmi dlouhodobému horizontu a nejistotě realizace bude nutno záměr vybudování průplavu znovu posoudit. Do priorit zmíněné Politiky územního rozvoje ČR z dubna 2006 proto tento záměr zařazen nebyl s tím, že mezirezortní komise má reálnost a účelnost další ochrany tohoto území prověřit v termínu do 31.12.2007.

U většiny konkrétních záměrů, zahrnutých v posuzované koncepci, nelze t.č. přesně vyhodnotit jejich vliv na životní prostředí, resp. na referenční cíle jeho ochrany (viz kapitola 1). Takovéto vyhodnocení může být provedeno až při posuzování záměrů podle zákona 100/2001 Sb., pokud tyto záměry pod uvedený zákon spadají („projektová EIA“).

3.5. Ochrana přírody

Záměry, u nichž se významný vliv na ochranu životního prostředí nepředpokládá, jsou uvedeny v Dodatku tohoto Vyhodnocení. Pomineme-li oblasti pSCI, t.j. území soustavy NATURA 2000 (viz část B Vyhodnocení vlivů), zůstávají jako nejvýznačnější zvláště chráněná území ve smyslu zákona č. 114/1992 Sb. v řešené oblasti následující:

Chráněná krajinná oblast Litovelské Pomoraví zaujímá významnou část hodnoceného území. Byla zřízena vyhláškou MŽP ČR č.464/1990 Sb. Má celkovou rozlohu 96 km². Jedná se o území okolo meandrující řeky Moravy, rozkládající se zhruba mezi Mohelnicí a Olomoucí.

Chráněná krajinná oblast Jeseníky byla zřízena výnosem MK ČSR č.j. 9886/1969. Rozkládá se na celkové ploše 740 km² a to na severním okraji Moravy a české části Slezska na pomezí Moravskoslezského a Olomouckého kraje na území okresů Bruntál, Jeseník a Šumperk. Zahrnuje i celou řadu maloplošných zvláště chráněných území (NPR, PR, NPP, PP).

Mimo střety s územím soustavy NATURA 2000 (viz část B Vyhodnocení vlivů) lze jako další nejvíce kontroverzní záměry koncepce s velkoplošnými zvláště chráněnými územími uvést:

- realizace projektu Dunaj – Odra – Labe spojená s úpravami říčních toků, změnou hydrologických charakteristik v širším území apod. Uvedená stavba však nebyla zařazena do prioritních staveb ve schválené PÚR a účelnost územní ochrany má být prověřena meziresortní komisí do 31.12.2007.
- vliv na CHKO (resp. ptačí oblast) Jeseníky:- zamýšlená úprava stávající I/44 (prioritní stavba dle PÚR) přechází v k.ú. Loučná nad Desnou a Bělá pod Pradědem hlavní hřeben Jeseníků a tedy i CHKO Jeseníky. Ve variantě je rovněž stavba tunelu pod Červenohorským sedlem (délka 6,15 km), pro nějž, včetně trasy Rapotín- Jeseník již bylo vydáno kladné stanovisko „EIA“ a to MŽP dne 7.10.2003. Dopady stavby je nutno vhodným způsobem minimalizovat.
- vliv posuzované koncepce na ochranu přírody a krajinný ráz navrhovaným prodloužením železnice v obci Kouty n/Desnou a navazujícími stavbami lanovek na Červenohorské sedlo. Významný vliv na krajinný ráz lze očekávat u obou navržených lanovek (z Koutů n/D i z Bělé pod Pradědem).
- silniční obchvat měst Červenka a Litovel na území CHKO Litovelské Pomoraví v souvislosti s dopravním napojením města Uničov na rychlostní komunikaci R 35 Olomouc – Mohelnice. Z důvodů průchodu exponovaným územím nebyla tato přeložka silnice II/449 zařazena do „Koncepce rozvoje silniční sítě Olomouckého kraje“ (DP Ostrava, 2/2006)
- těžba štěrkopísků v hodnotných částech říčních niv (Morava, Bečva) vč. střetu této těžby s VKP, prvky ÚSES a maloplošnými zvláště chráněnými územími
- tlak na větší rekreační využívání území (Jeseníky – lyžařské areály, lanovky apod.) v souladu s předpoklady schválené Politiky územního rozvoje z dubna 2006

Pro úplnost je však třeba uvést, že ne všechny výše uvedené stavby/činnosti jsou v posuzované koncepci zařazeny do kategorie veřejně prospěšných staveb/opatření. Některé stavby z kategorie VPS větší střety často ani nevyvolávají (viz příloha 9,10 a 11).

Obecně lze tedy uvést, že významné ovlivnění ochrany přírody navrhovanou koncepcí je možno předpokládat na současně dochovaný stav životního prostředí v oblasti, jak byl popsán v kapitole 2.4. Jedná se zejména o vliv liniových staveb procházejících zvláště chráněnými územími, event. územními systémy ekologické stability v hodnocené oblasti (viz přílohy 8, 9). Vliv těchto staveb spočívá nejen ve vlastním zásahu do exponovaných území,

ale též (zvláště u vedení vvn) v nepříznivé změně krajinného rázu a dalších vlivech. Významný negativní vliv na dochovaný stav území lze předpokládat i u některých vodních děl, zvláště v případě nádrží s trvalým nadržáním vody.

Z hlediska potenciálního ohrožení přírody a krajiny lze jmenovat zejména následující stavby/činnosti, event. jejich vlivy, jak byly seřazeny do dále uvedených příbuzných skupin:

A. ÚPRAVY TOKŮ, VODNÍ NÁDRŽE, POLDRY

Z hlediska komplexnosti jsme se pokusili do tohoto hodnocení zahrnout všechna zásadní, v současnosti či nedávné minulosti uvažovaná vodní díla, jejichž realizace by představovala z hlediska ochrany přírody konfliktní záměry, které by významně zasáhly do stavu dotčených území. Tyto záměry často znamenají výrazně negativní zásah do lokalit Natura 2000, zvláště chráněných území či biotopů zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů.

Z hlediska ochrany přírody by největší zásah do cenných částí přírody znamenaly zejména tyto záměry na výstavbu lokalit pro akumulaci povrchových vod: Hanušovice, Velká Morava, Mohelnice, Řimice, Loštice, Dlouhá Loučka, Spálov, Náměšť na Hané, Osek n/B, Hranice, Teplice.

U některých dalších záměrů výstavby protipovodňových vodních děl dochází k řadě střetů s chráněnými či jinak přírodně cennými územími. Ke střetům dochází na př. u záměrů, lokalizovaných do území CHKO Jeseníky, Ptačí oblasti Jeseníky či Ptačí oblasti Králický Sněžník (záměry Ondřejovice, Mnichov, Branná, Splav, Suchá – Annín, Hřbety a další).

Na druhé straně většina navrhovaných protipovodňových opatření vesměs větší střety s ochranou přírody či jiných složek životního prostředí vzhledem k dlouhému intervalu zaplavování (min. 10- 20 let) nevytváří. Toto tvrzení lze obecně aplikovat jak na navrhovaná ohrázování obcí (Střeň, Troubky, Moštěnice, Hynkov, Drahotuše, Unčovice, Chomoutov a další) tak na „suché“ nádrže (poldry), navrhované jako rezervní kapacita pro zachycení povodňových vln (Velká Bystřice, Domaželice). Důležitou podmínkou přitom je minimalizace zásahů do majetkoprávních vztahů, zejména v tom smyslu, aby tato vodní díla nezpůsobovala zaplavování zastavěného území obcí, event. aby se jednalo v konečném návrhu o poldry, v nichž by tedy nebylo trvalé vodní nadržání. Zásadní je rovněž tvar profilu hráze, aby tato netvořila v území nepřekročitelnou bariéru pro živočichy (malý sklon svahů, forma valu).

Také úprava toků Bečva a Morava v oblasti jejich soutoku by při necitlivém provedení mohla znamenat významný negativní zásah do mimořádně cenné lokality.

A.1. Úpravy toků

Úprava vodních toků Morava a Bečva pro ochranu vodního zdroje

Úpravy toků v tomto úseku je nutno důkladně zvážit, zejména z hlediska ochrany přírody. Jedná se totiž o přírodně velice cenné území, z velké části chráněné jako Evropsky významná lokalita Morava – Chropyňský luh, menší část zabírá také Národní přírodní rezervace Zástudánčí. Tato chráněná území jsou závislá a ovlivněná právě stavem řek Morava a Bečva a jejich úpravy, pokud by nešlo o revitalizaci (zpřírodnění) toků, by mohly znamenat silně negativní zásah do místních ekologických vazeb. Jde zejména o výskyt tvrdých a místy i vzácnějších měkkých luhů a nivních luk – tyto biotopy jsou do značné míry závislé na pravidelných jarních záplavách a vodohospodářskými úpravami jsou silně negativně postiženy v rámci celé České republiky.

Na území evropsky významné lokality bylo zjištěno velice pestré druhové společenství; např. zde bylo nalezeno 11 druhů obojživelníků a přes 170 druhů ptáků. Mnohé druhy rostlin a živočichů patří mezi zvláště chráněné druhy, např. mečík obecný (SO), kosatec sibiřský (SO), vstavač bledý (SO), starček poříční (SO), bobr evropský (SO), čolek velký (SO), hrouzek Kesslerův (KO), modrásek bahenní (SO), ohniváček černočárý (SO) a další.

Z těchto důvodů necitlivé zásahy, negativně zasahující do přírodního stavu řek a vodního režimu v nivě Moravy a Bečvy, nelze v uvedené lokalitě doporučit.

A.2. Poldry a vodní nádrže

(V následujícím seznamu jsou pro úplnost zahrnuty i ty záměry, s jejichž realizací se již nadále nepočítá).

Bělkovice

Záměr zasahuje do regionálního biocentra (Hřeben).

Branná

Záměr představuje významný konflikt z hlediska územní ochrany – je lokalizován do Přírodní rezervace Niva Branné, která také patří k I. zóně CHKO Jeseníky.

Březná

Záměr je umístěn v území Ptačí oblasti Králický Sněžník.

Červený potok

Plán na zřízení nádrže je v konfliktu s ochranou přírody v rámci Ptačí oblasti Králický Sněžník, na jejímž území se nachází.

V této oblasti se vyskytují, mimo jiné, i zvláště chráněné druhy ptáků, kterých by se mohla výstavba nádrže dotknout – chřástal polní (SO), čáp černý (SO), jeřábek lesní (SO), sýc rousný (SO), včelojed lesní (SO) a další.

Dlouhá Loučka

Záměr je v silném rozporu s ochranou přírody – jeho realizace by znamenala výrazně negativní zásah do Evropsky významné lokality Sovinec a nadregionálního biocentra. Navíc je lokalita záměru umístěna v přírodním parku Sovinecko. Z těchto důvodů je realizace záměru z hlediska ochrany přírody nevhodná.

Dolní Libina

Záměr je umístěn v trase regionálního biokoridoru a okrajově zasahuje do regionálního biocentra a Přírodního parku Sovinecko.

Domašov

Záměr se nachází na území 3. zóny CHKO Jeseníky a Ptačí oblasti Jeseníky.

Filipová

Záměr je umístěn v regionálním biocentru a v trase nadregionálního biokoridoru. Zároveň leží při západní hranici CHKO Jeseníky.

Hanušovice, Hanušovice II

U nádrží Hanušovice, resp. Hanušovice II dochází ke střetům s vyhlášenou Ptačí oblastí Králický Sněžník a dříve stanovenými prvky ÚSES (NRBC 64 Raškov, RBK 833 a 834). U těchto prvků byla z uvedeného důvodu v posuzované koncepci provedena územní korekce. Návrh současně předpokládá zaplavení stávajících komunikací (II/312, II/369, silnice Hanušovice-St. Město), které by musely být přeloženy a železnic, u nichž se uvažuje o zrušení (Hanušovice- St. Město) i části zastavěných území (viz příloha 10).

V uvedené lokalitě se vyskytují, mimo jiné, i četné zvláště chráněné druhy živočichů, kterých by se mohla výstavba nádrže negativně dotknout. Z ptáků jsou to například chřástal polní (SO, hlavní předmět ochrany v ptačí oblasti), čáp černý (SO), jeřábek lesní (SO), sýc rousný (SO) nebo včelojed lesní (SO). Z dalších zvláště chráněných živočichů se zde

vyskytuje např. mlok skvrnitý (SO), čolek horský (SO), zmije obecná (KO), rejsek horský (SO), plch lesní (SO).

Kromě toho by stavba zabrala údolí, která jsou přirozeně využívána živočichy při migraci (biokoridory).

Z těchto důvodů je realizace nádrže s trvalým nadržáním vody na této lokalitě nevhodná a kvůli ochraně přírody ji nedoporučujeme.

Hněvkov

Záměr je umístěn do území Přírodního parku Březná. Je umístěn do údolí Moravské Sázavy, které představuje přirozený migrační koridor.

Hoštejn

Záměr je umístěn v údolí, kterým prochází biokoridor regionálního významu a zasahuje do 2 regionálních biocenter (zejména regionální biocentrum Hoštejn). Navíc velká část plánované stavby se nachází na území přírodního parku Březná.

Hranice (max. objem 17 mil. m³)

Záměr by významně zasahoval do Evropsky významné lokality Bečva – Žebračka. Řeka Bečva se svými přítoky hostí velice cenné společenstvo vodních živočichů a rostlin. Je to jedna ze 2 řek u nás hostících populaci hrouzka Kesslerova, který patří mezi kriticky ohrožené druhy a je jedním z hlavních předmětů ochrany v uvedené evropsky významné lokalitě. Záměr se nachází v trase nadregionálního biokoridoru a zasahuje do dvou regionálních biocenter – Maleník a Hadovec.

Vzhledem k výše uvedeným důvodům doporučujeme umístění a rozsah záměru znovu přehodnotit.

Hřbety

Lokalita záměru se nachází na hranici II. a III. zóny CHKO Jeseníky a zasahuje také na území Ptačí oblasti Jeseníky. Údolí Divoké Desné také představuje významný tahový koridor pro ptáky a je tudíž veden nadregionální biokoridor.

Mezi potenciálně negativně ovlivněné druhy, které se v území vyskytují, patří také četné zvláště chráněné druhy – např. mlok skvrnitý (SO), čolek horský (SO), čolek karpatský (KO), skokan štíhlý (SO), zmije obecná (KO), čáp černý (SO), jeřábek lesní (SO), chřástal polní (SO), kos horský (SO), rejsek horský (SO), plch lesní (SO), potenciálně se zde může v lesních porostech vyskytovat i rys ostrovid (SO).

Z výše uvedených důvodů je realizace tohoto záměru z hlediska ochrany přírody nevhodná.

Kociánov

Záměr se nachází na území III. zóny CHKO Jeseníky.

Loštice (Jeřmaň)

Záměr je umístěn do údolí, kterým prochází nadregionální biokoridor, a zasahuje také do 2 regionálních biocenter (zejména RBC Radnice). Navíc okrajově zasahuje také do Přírodní památky Rodlen.

Z lokality je znám výskyt celé řady zvláště chráněných druhů živočichů, např. ouklejka pruhovaná (SO), mlok skvrnitý (SO), rosnička zelená (SO), čáp černý (SO), včelojed lesní (SO), pisík obecný (SO) a další.

Z těchto důvodů doporučujeme umístění a kapacitu záměru přehodnotit.

Malá Kraš

Záměr z velké části zasahuje do nadregionálního biocentra Smolný.

Mnichov – Drakov

Záměr je ve významném rozporu s ochranou přírody – zasahuje do 2. a 3. zóny CHKO Jeseníky a leží také na území Ptačí oblasti Jeseníky. Navíc by měl zabrat údolí, kterým prochází trasa nadregionálního biokoridoru.

Z těchto důvodů je realizace záměru z hlediska ochrany přírody značně problematická.

Mohelnice

V daném případě se jedná o stavbu na území EVL Litovelské Pomoraví a současně území CHOPAV (Kvarter řeky Moravy). Tento prostor zahrnuje i vyhlášené CHLÚ a těžební dobývací prostor štěrkopísku, identifikační číslo 71 007. Územím současně prochází nadregionální biokoridor NRBK Praděd- Vrapač, Doubrava a leží v něm část regionálního biocentra RBC 428 Lukavice, resp. posuzovanou koncepcí nově navržené RBC.

Z předmětného území je hlášen výskyt celé řady zvláště chráněných druhů živočichů – např. rosnička zelená (SO), skokan zelený (SO), skokan ostronosý (KO), skokan štíhlý (SO), chřástal vodní (SO), chřástal polní (SO), bekasina otavní (SO), pisík obecný (SO), krutihlav obecný (SO), konipas luční (SO), stnad luční (KO), vydra říční (SO), bobr evropský (SO) a další. Probíhá zde významný biokoridor využívaný četnými druhy ptáků i dalších živočichů.

Realizaci trvale zatopené nádrže v dané lokalitě nelze z uvedených důvodů doporučit.

Náměšť na Hané

Záměr by představoval zásadní konflikt s nově vyhlášenou Přírodní rezervací Terežské údolí. Umístění a kapacitu záměru doporučujeme přehodnotit.

Nové Losiny

Záměr zasahuje do okrajových částí Ptačí oblasti Králický Sněžník a CHKO Jeseníky.

Nýznerov

Záměr je v konfliktu s ochranou přírody – zasahuje do Evropsky významné lokality Rychlebské hory – Sokolský hřbet a biocentra regionálního významu (Stříbrné údolí).

Navíc by realizace záměru mohla negativně ovlivnit i Přírodní památku Vodopády Stříbrného potoka, která leží asi 260 m níže po toku Stříbrného potoka.

Olšany

Záměr je umístěn do území regionálního biocentra Truska.

Ondřejovice

Záměr se nachází ve 3. zóně CHKO Jeseníky a také v Ptačí oblasti Jeseníky.

Osek nad Bečvou (max. objem 35 mil. m³)

Záměr by znamenal výrazný zásah do Evropsky významné lokality Bečva – Žebračka. Řeka Bečva se svými přítoky hostí velice cenné společenstvo vodních živočichů a rostlin a představuje velice významnou oblast z hlediska rozmnožování a migrace ryb. Prochází tudy nadregionální biokoridor a uprostřed předmětné lokality se nachází regionální biocentrum Rybáře. Bečva je jednou ze 2 řek u nás hostících populaci hrouzka Kesslerova, který patří mezi kriticky ohrožené druhy a je jedním z hlavních předmětů ochrany v uvedené evropsky významné lokalitě. Také zde byl ve Strhanci zjištěn výskyt ohrožených druhů vodních měkkýšů, např. velevruba tupého (SO, jeden z hlavních předmětů ochrany v EVL).

Z výše uvedených důvodů doporučujeme umístění a rozsah záměru znovu přehodnotit.

Otaslavice

Záměr je umístěn v důležité lokalitě z hlediska migrace živočichů – kříží se tu několik nadregionálních biokoridorů.

Pod Špičákem

Záměr je umístěn do území III. zóny CHKO Jeseníky a okrajově zasahuje i do Ptačí oblasti Jeseníky. Většina plochy záměru zasahuje do nadregionálního biocentra Praděd.

Podhoří

Záměr je umístěn na hranici Ptačí oblasti a Evropsky významné lokality Libavá a také na hranici nadregionálního biocentra Jezernice.

Podleský Mlýn

Záměr je umístěn do trasy nadregionálního biokoridoru a zasahuje do regionálního biocentra Ludina – Kozí hřbet.

Radkovy

Záměr by zasahoval z podstatné části do Evropsky významné lokality Dřevohoštický les. Hlavním předmětem ochrany jsou zde extenzivní sečené louky nížin a podhůří (*Arrhenatherion*, *Brachypodio-Centaureion nemoralis*) a dubohabřiny asociace *Galio-Carpinetum*. Také se zde vyskytují bučiny asociace *Asperulo-Fagetum* a smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*). Kromě toho by bylo zasaženo i regionální biocentrum.

Řimice

Záměr je v silném konfliktu s ochranou přírody – zasáhl by negativně cennou část CHKO Litovelské Pomoraví včetně Přírodní rezervace Kačení louka a přírodní památky Za mlýnem. Také by zasáhl část Ptačí oblasti a Evropsky významné lokality Litovelské Pomoraví. V tomto území se vyskytuje celá řada zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin a realizace stavby by tak ovlivnila mnoho lokálních populací vzácných či ohrožených druhů.

Z výše uvedených důvodů se realizace záměru z hlediska ochrany přírody nedoporučuje.

Senička

Záměr je umístěn do území regionálního biocentra.

Sobotín

Záměr je umístěn do území III. zóny CHKO Jeseníky a zároveň zasahuje do okrajové části Ptačí oblasti Jeseníky.

Spálov

Záměr je v silném rozporu s ochranou přírody – zasahuje část Ptačí oblasti Libavá a Evropsky významné lokality Libavá. V těsné blízkosti hranice kraje (v Moravsko-slezském kraji) by pak měla stavba zásadní dopad na Evropsky významnou lokalitu Horní Odra. Postiženy by byly kromě samotné Odry například i louky v nivě řeky a jejich přítoků. Převládají zde nekosené vlhké louky, především as. *Cirsietum rivularis* a hlavně *Angelico-Cirsietum palustris*, méně

Lysimachio vulgaris-Filipenduletum či *Polygono-Cirsietum palustris*, na ústupu je vzácné společenstvo as. *Trollio-Cirsietum*.

Ze zvláště chráněných druhů se v území vyskytuje např. stěvlík hrbolatý (SO, jeden z hlavních předmětů ochrany v EVL) nebo chřástal polní (SO, hlavní předmět ochrany v Ptačí oblasti Libavá). Vzácně se zde vyskytuje také tetřívka obecná (SO).

Z výše uvedených důvodů doporučujeme umístění a kapacitu nádrže zvážit ve vazbě na ÚPD Moravskoslezského kraje, resp. na zpracováváný Plán hlavních povodí ČR.

Splav

Záměr je umístěn do III. zóny CHKO Jeseníky a zasahuje také značnou částí do regionálního biocentra Šerák – Keprník.

Staré Město

Záměr je umístěn do území Ptačí oblasti Králický Sněžník. Z této oblasti je znám výskyt celé řady zvláště chráněných druhů živočichů a rostlin; záměr by se mohl dotknout např. chřástala polního (SO), čápa černého (SO) a dalších druhů ptáků.

Suchá - Annín

Záměr by představoval významný zásah z hlediska ochrany přírody – je umístěn do Chráněné krajinné oblasti a Ptačí oblasti Jeseníky a okrajově by zasáhl i do Evropsky významné lokality Keprník.

Šternberk

Záměr je umístěn v území Přírodního parku Sovinecko a zasahuje do trasy nadregionálního biokoridoru a do regionálního biokoridoru.

Teplice (max. objem 38 mil. m³)

Záměr by znamenal významný zásah do Evropsky významné lokality Hustopeče – Štěrkáč, při rozsáhlejší variantě i do EVL Choryňský mokřad. Dále leží v trase hlavních migračních koridorů ptáků a dalších živočichů, zasahuje do trasy nadregionálního a regionálního biokoridoru a biocentra regionálního významu (U Kamence, U Špiček, příp. Obora). Okrajově by se záměr dotkl i Přírodní rezervace Doubek.

V území byl zjištěn výskyt celé řady zvláště chráněných druhů živočichů – např. hrouzek Kesslerův (KO), ouklejka pruhovaná (SO), mlok skvrnitý (SO), rosnička zelená (SO), skokan zelený (SO), užovka hladká (SO), užovka podplamatá (KO), včelojed lesní (SO), luňák červený (KO), ostříž lesní (SO), chřástal vodní (SO), chřástal polní (SO), bekasina otavní (SO), pisík obecný (SO), rybák černý (KO), holub doupňák (SO), krutihlav obecný (SO),

rákosník velký (SO), pěnice vlašská (SO), lejsek malý (SO), stnad zahradní (KO), bobr evropský (SO), plch lesní (SO) a další.

Z výše uvedených důvodů považujeme za nezbytné umístění a rozsah záměru znovu přehodnotit.

Úsobrno

Záměr leží v trase nadregionálního i regionálního biokoridoru a z velké části zasahuje do regionálního biocentra Úsobrné údolí.

Velká Morava

Záměr je v silném rozporu s ochranou přírody. Je umístěn do Národní přírodní rezervace a Evropsky významné lokality Králický Sněžník. Zároveň je toto území vytyčeno jako součást regionálního biocentra. V oblasti se vyskytuje celá řada zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, např. violka žlutá (SO), zvonek vousatý (SO), sýc rousný (SO), rejsek horský (SO), myšivka horská (SO), plch lesní (SO).

Realizace tohoto záměru se z uvedených důvodů nedoporučuje.

Zábeštní Lhota

Záměr je umístěn do trasy regionálního biokoridoru.

Žeravice

Záměr by zasáhl celé území Přírodní památky Lhotka u Přerova. Kromě toho by zasáhl do regionálního biocentra a leží také v trase regionálního biokoridoru. V lokalitě přírodní památky hnízdí např. zvláště chráněné druhy ptáků krutihlav obecný (SO) nebo žluva hajní (SO).

B. DOPRAVA

B.1. Kanál D-O-L

Koridor trasy průplavu D-O-L s předpokládanou realizací v dlouhodobém horizontu je doposud chráněn jakožto území speciálních zájmů, jehož dosavadní využití nesmí být měněno způsobem, který by znemožnil nebo podstatně snížil požadované budoucí využití. Realizace tohoto záměru vyvolá úpravy říčních toků, změny hydrologických charakteristik v širším území apod. Ke střetům dochází průchodem v dotyku/přes EVL (Morava-Chropyňský luh), prvky ÚSES (Vrbovec č.163, Polomské rybníky č.1617) a pod. Z hlediska ochrany přírody by to znamenalo obrovský zásah do krajiny na celostátní úrovni; negativně by byly zasaženy mimořádně cenné části přírody – zejména nivy řek, ale vzhledem k předpokladu spojení 3 povodí by byly zasaženy i oblasti mezi nimi. Došlo by k velkoplošnému ovlivnění hydrologické

situace v krajině, vzniku nové bariéry v krajině bránící migraci živočichů, střetům s četnými chráněnými územími včetně lokalit soustavy Natura 2000, zásahům do ohrožených biotopů a populací rostlin a živočichů včetně celé řady druhů zvláště chráněných (viz např. vliv záměru Úprava vodních toků Morava a Bečva pro ochranu vodního zdroje) atd.

Tento koridor však nebyl v současnosti přejet do schválené „Politiky územního rozvoje ČR“ (PÚR) z dubna 2006 s tím, že situaci je nutno řešit do 31.12.2007 v meziresortní komisi. Zpochybnit lze v této souvislosti zejména vedení t.zv. labské větve. Důvodem je nejen řada střetů se zájmy ochrany přírody a krajiny, ale i ekonomika stavby. Domníváme se, že propojení Severní moře- Baltické moře, uskutečněné na území Německa by bylo podstatně kratší a přineslo méně střetových míst.

B.2. Silniční doprava

D1, D47 Kroměříž – hranice OLK

Tyto komunikace jsou prioritními stavbami i dle schválené Politiky územního rozvoje z dubna 2006. Trasa dálnice D1 a D47, jako součást páteřní mezinárodní dopravní sítě TINA nicméně vytváří střety se záplavovým územím nehledě na její průchod ÚSES-Rozvodí Stráže č.171. Stavba D1 bude mít velký vliv na krajinný ráz a dojde zde k celé řadě střetů s územním systémem ekologické stability. Příkladem dalších střetů (D 47) je fragmentace území Moravské brány. Moravská brána představuje významný migrační koridor nejen v hlavním SV–JZ směru, ale také v příčném směru, kterým probíhá migrace druhů mezi oblastí Jeseníků (součást hercynské biogeografické podprovincie) a Moravskoslezských Beskyd (součást západokarpatské biogeografické podprovincie).

Součástí projektové přípravy stavby D 47, navazující na vydané stanovisko EIA byla již v minulosti provedená řada upřesňujících studií, které měly za cíl přispět k další minimalizaci dopadů dálnice D47 na životní prostředí (biolog. hodnocení, migrační a hlukové studie).

Základní technická opatření pro řešení těchto střetů představují estakády a ekodukty, umožňující dostatečně dimenzované přemostění údolních niv vodních toků a liniových staveb, resp. propojení jednotlivých prvků ÚSES

K těmto skutečnostem je nezbytné v dalších stupních řešení přihlížet.

R 35, Mohelnice – hranice OLK, výstavba nového tahu

Stavba představuje výrazný vliv na krajinný ráz území. Současně se jedná o novou liniovou bariéru omezující možnost migrace živočichů.

Koridor rychlostní komunikace R35, v úseku Mohelnice – hranice Pardubického kraje (navazující na ÚPD Pardubického kraje), zařazený ve schválené PÚR prochází záplavovým

územím řeky Moravy, zranitelnou oblastí (§33 vodního zákona), kříží osu NRBK K-82 Vojenský a pod.

I/11, Postřelmov- Bukovice u Písařova

Úprava dosud málo kapacitního tahu (na př. silnice I/11) ze střední Moravy do Kladské brány a na Wrocław znamená ohrožení dochovaného stavu přírody a krajiny v této oblasti. Při trasování harmonickou podhorskou krajinou je třeba velké citlivosti k minimalizaci negativních dopadů. U silnice I/11 dochází k průchodu přírodním parkem Březná, prvky ÚSES (Království-Mor. Karlov) a pod. Záměr rovněž okrajově zasahuje do Ptačí oblasti Králický Sněžník.

U navržených úprav rychlostních silnic, silnic I. třídy a celokrajsky významných silnic II. třídy (obchvaty měst), s cílem odstranění dopravních závad nepříznivě ovlivňujících plynulost a bezpečnost provozu (I/11, I/35, I/44, I/46, I/60, II/150, II/369, II/370, II/445, II/446, II/449, II/450) lze obecně konstatovat závažné střety s ochranou přírody a krajiny- např. průchod PP Březná či Údolí Bystřice (I/11, I/46), ke křížení či průchodu prvky ÚSES (I/11, I/46, I/60) a pod.

I/43 (R43), Štítý

Jedná se mimo jiné o plán přeložky 2 silnic, přičemž zejména severní nově navržená silnice představuje zásah do území pSCI. Vzhledem k tomu doporučujeme zvážit význam plánované přeložky a porovnat jej s rozsahem negativních vlivů a nákladů na stavbu.

Nepříznivý vliv lze očekávat u navržené rychlostní komunikace R43 v oblasti Heroltic. Komunikace prochází poměrně zachovalou podhorskou krajinou, která je součástí Ptačí oblasti Králický Sněžník. Na druhé straně se však jedná koridor, jakožto rezervu pro **budoucí realizaci záměru 4-proude komunikace, která by mohla významně odlehčit dopravě na silnici I/44a to zejména pro tranzit nákladní dopravy do Polské republiky.**

U dopravního spojení s ostatními regiony rychlostními komunikacemi R43, R48, R55, R46 jako doplňkovými silnicemi mezinárodní sítě TINA dochází k vícenásobnému křížení s trasou průplavu D-O-L (R46, R55), ke střetům s územím soustavy NATURA 2000 (R43), event. ke střetu s PP Údolí Bystřice a prvky ÚSES (I/46)

I/44, Mohelnice –Kouty n/D - Mikulovice

Zamýšlená úprava stávající I/44 zasahuje v okolí Rájce do Evropsky významné lokality Litovelské Pomoraví a několikrát kříží nebo vede v trase nadregionálních a regionálních biokoridorů. V k.ú. Loučná nad Desnou a Bělá pod Pradědem přechází hlavní hřeben Jeseníků a tedy i CHKO a ptačí oblast Jeseníky. Ve dvou místech vykazuje koridor této silnice možný dotek s jižním okrajem lokality NATURA pSCI **Keprník**. Variantně je navržena rovněž stavba tunelů (Červenohorské sedlo, Loučná n/Desnou, oblast Zlatého Chlumu- Křížový vrch).

Pro tuto komunikaci v úseku Rapotín- Jeseník přitom již bylo vydáno kladné stanovisko „EIA“ a to MŽP dne 7.10.2003 pod č.j. 4916/OIP/03. Silnice I/44 dále prochází EVL Litovelské Pomoraví u Zvole a řadou ÚSES (Meandry Desné, Truska-Postřelmov, Kamenitý kopec a j.). Mimo negativní vlivy na biotopy chráněných rostlin a živočichů (7 mikrolokalit dle dokumentace EIA) na území CHKO, resp. NATURA 2000 (Chřástal polní, Játrovka-*Lophozia ascendens*) je třeba vidět i její negativní vlivy na krajinný ráz, její působení jako migrační bariéry, následné vlivy zvýšení intenzity dopravy a j. Na uvedené negativní vlivy upozorňuje již řadu let m.j. příslušný orgán ochrany přírody (SCHKO Jeseníky).

V současné době přitom probíhá rekonstrukce stávající silnice přes Červenohorské sedlo, která je zároveň upravována pro lepší průjezdnost i pro nákladní automobily. Důvod pro stavbu další silnice je tedy zpochybnitelný.

Přestože stavba I/44 je dle schválené PÚR prioritní, její umístění do volné krajiny (mimo stávající koridor) je tak z uvedených důvodů nutno vidět jako nevhodné.

I/46, Olomouc- Šternberk- Opava

Plánované obchvaty na této komunikaci jsou zdrojem střetů se zájmy ochrany přírody a krajiny. Obchvat Horní Loděnice, stejně jako plánovaný obchvat Moravského Berouna, prochází přírodním parkem (v případě Horní Loděnice jde o Přírodní park Sovinecko, u Moravského Berouna o Přírodní park Údolí Bystřice). Stavba silnice bude znamenat nepříznivý zásah do zdejší krajiny. Vzhledem k poměrně nízké intenzitě dopravy v tomto území (podle sčítání dopravy z roku 2005 asi 2400 vozidel) je otázka nutnosti těchto obchvatů diskutabilní.

I/60 Lipová Lázně – Javorník

Realizace záměru by znamenala v některých úsecích významný zásah do stávajícího stavu přírody. Zejména první úsek kolem Dolní Lipové je konfliktní kvůli zásahu do Evropsky významné lokality Rychlebské hory – Sokolský hřbet. Realizace obchvatů vesnic by také znamenala výstavbu nové liniové bariéry, která bude na dalším místě křížit biokoridory – zde nadregionální biokoridor v prostoru mezi Dolní Lipovou a Pasekami a regionální biokoridor jižně od Bergova.

II/369 Hanušovice-Ramzová-Jeseník

Přeložka Branná- Ostružná zbytečně zabíhá ve své severovýchodní polovině do území CHKO Jeseníky. Kromě tohoto střetu je otázkou také důležitost této přeložky.

Značná část záměru je umístěna do území Ptačí oblasti Králický Sněžník. Význam úprav komunikace zřejmě není tak velký, aby vyvážil náklady na stavbu a negativní zásahy do krajiny. Navíc v některých místech by došlo k přeložení dopravy z obydlené části do jiné (byť

třeba méně) obydlené části území. Významný je také výrazný nový zásah do údolí Branné, které tvoří přirozený biokoridor (regionální biokoridor je vytyčen na jižních svazích údolí).

II/445, Zlaté Hory, přeložka a směrové úpravy

Jedná se v podstatě o plán vybudovat 2 nové silnice západně od Zlatých Hor, přičemž zejména jižní část plánované stavby je v silném rozporu s ochranou přírody – nová silnice by procházela přes Evropsky významnou lokalitu Zlaté Hory – Černé jezero. Navíc by u severní větve silnice došlo k novému křížení regionálního biokoridoru.

Vzhledem k významnému zásahu do lokality soustavy Natura 2000 je proto hlavně jižní část plánované stavby z hlediska ochrany přírody nevhodná.

II/449, Uničov - Litovel

U silničního obchvatu měst Litovel a Červenka v souvislosti s dopravním napojením města Uničov na rychlostní komunikaci Olomouc – Mohelnice dochází k ovlivnění území CHKO, území soustavy NATURA 2000, k nepříznivému rozšíření hlukové zátěže, emisí do ovzduší a pod. Z důvodů průchodu exponovaným územím nebyla tato přeložka silnice II/449 zařazena do „Koncepce rozvoje silniční sítě Olomouckého kraje“ (DP Ostrava, 2/2006).

Přeložka silnice II/449 je tak problematická vzhledem ke křížení s územím Litovelského Pomoraví, které je chráněno jako chráněná krajinná oblast, evropsky významná lokalita i ptačí oblast. Navíc by stavbou byla negativně ovlivněna či přímo protnuta i maloplošná zvláště chráněná území (PP Malá Voda, PP Hvězda) a biokoridory a biocentra nadregionálního či regionálního významu. Území je tedy velice důležité z hlediska migrace živočichů a hostí i celou řadu zvláště chráněných druhů, např. bobr evropský (SO), při migraci i vydra říční (SO) a celá řada chráněných druhů ptáků – např. pisík obecný (SO), ledňáček říční (SO) ad. Vzhledem k problematickému řešení obchvatu Litovle a Červenky, kde by došlo zčásti ke snížení intenzity dopravy v některých částech obcí, ale postižení jiných obydlených částí a navíc k výše uvedenému postižení chráněných území, není tento záměr z hlediska ochrany přírody a krajiny vhodný k realizaci a doporučujeme místo něj využít a zlepšit napojení Uničova na západ směrem na Mohelnici a na východ směrem na Šternberk a Olomouc.

B.3. Železniční doprava, letiště, lanovky

Prodloužení želez. tratě Kouty nad Desnou, lanovky na Červenohorské sedlo

Tlak na větší rekreační využívání tohoto území (CHKO Jeseníky – lyžařské areály, lanovky apod.) patří dle PÚR mezi republikové priority této oblasti, označené jako Specifická

oblast SOB4 Jeseníky- Králický Sněžník. Realizaci staveb, podporujících tento tlak je však nutno pečlivě vážit (prodloužení železnice + lanovka Kouty n/D- Červenohorské sedlo). Na příklad posledně uvedená stavba sedačkové (kabinkové) lanovky se nachází na území III. zóny CHKO Jeseníky, v bezprostředním dotyku s EVL Keprník a PO Jeseníky a lze u ní předpokládat rovněž negativní vliv na krajinný ráz. Obě stavby se současně nachází v blízkosti osy nadregionálního biokoridoru Praděd-Vrapač, Doubrava (viz příloha 10). Negativní vliv na krajinný ráz v území EVL lze předpokládat rovněž u navrhované lanovky Bělá pod Pradědem- ČHS.

Vzhledem k těmto skutečnostem lze uvedené záměry hodnotit jako silně konfliktní s tím, že návrhy se doporučuje přehodnotit.

Dostavba letiště Přerov

Provoz na letišti výrazně ovlivňuje okolní krajinu, zejména produkovaným hlukem přelétávajících letadel. Ve směru leteckých drah se nachází také Evropsky významná lokalita Morava – Chropyňský luh. Proto doporučujeme preferovat varianty letiště s co nejnižší intenzitou leteckého provozu a s odkloněním leteckých tras co nejvíce mimo oblast evropsky významné lokality.

C. ENERGETIKA

Plynovody

Generaci střetů s ochranou přírody a krajiny lze konstatovat i při budování VTL a VVTL sítě plynovodů. V případě trasy VVTL Hrušky- Příbor o průměru DN 700 dochází ve čtyřech místech na Přerovsku (jižně Přerova, Osek n/B, severně Hranic) ke kolizi s osou nadregionálních biokoridorů. Obdobná situace je u VTL sítě na Konicku (t.j. propojení Vč a Sm plynárenské soustavy), i u VTL plynovodu Dolní Lipová-Javorník-Bílá Voda (střety s regionálními prvky ÚSES).

Část trasy vysokotlakého plynovodu Dolní Libina – Vikýřovice prochází územím CHKO Jeseníky. Kromě toho kříží plynovod území regionálního biocentra a nadregionálního i regionálního biokoridoru.

Elektrická vedení 400 kV

Nepříznivé vlivy lze konstatovat i u nových rozvodů a nových vedení VVN a VN (veřejně prospěšné stavby 400 kV Krasíkov - Horní Životice, zdvojení vedení 400 kV Prosenice-Nošovice, vedení 110 kV Konice- Rozstání) vč. předpokladu realizace významného energetického zdroje Blahutovice a jeho zapojení do systému VVN. Dochází ke střetům tras

s přírodním parkem, nadregionálními prvky ÚSES a dalšími chráněnými územími. V případě nadzemního elektrického vedení 400 kV Krasíkov- Horní Životice, prochází trasa přes území 2 přírodních parků – Březná a Sovinecko.

Stavba tohoto vedení byla zařazena do prioritních staveb dle schválené PÚR. Pro tento záměr již proběhl proces „projektové EIA“ a bylo dne 16.6.2006 vydáno souhlasné stanovisko MŽP. V prostoru obce Kolšov lze nicméně konstatovat střet s VKP Markovice a ovlivnění krajinného rázu při průchodu otevřenou krajinou. Ovlivnění krajinného rázu lze předpokládat rovněž při umístění stavby na bezlesých svazích severovýchodně od obce Libina. Vedení dále kříží navržený nadregionální biokoridor Raškov -Jezernice a prochází prostorem Přírodního parku Sovinecko. V prostoru obce Benkov kříží toto vedení navržené regionální biocentrum RBC 432 Benkovský kopec a dále regionální biokoridor RBK 895 Malínský kopec- Benkovský kopec (viz příloha 10). Podmínky souhlasného stanoviska EIA určují z těchto důvodů m.j. typ stožárů nadzemního vedení a odstín jejich nátěru a je třeba je v dalších krocích respektovat.

Obdobná situace je u záměru zdvojení elektrického vedení 400 kV Prosenice-Nošovice, pro něž bylo souhlasné stanovisko v procesu EIA vydáno MŽP dne 25.5.2006. Požadováno je umístění zdvojení ve stávajícím energetickém koridoru, bez potřeby jeho rozšíření a dále alternativní výběr typu stožárů (SOUDEK, DONAU) s ohledem na minimalizaci ovlivnění krajinného rázu.

D. TĚŽBA NEROSTNÝCH SUROVIN

Těžba nerostných surovin, zejména v nivách řek Moravy a Bečvy s negativním vlivem na biodiverzitu a kvalitu vod. Těžba je v řadě případů ve střetu s představami kvalitní ochrany přírody. Tak na př. do prostoru CHKO Litovelské Pomoraví, vč. lokalit systému NATURA 2000 jsou soustředěna významná ložiska štěrkopísků. Jedná se o výhradní ložiska a to těžené, výhradní, bilancované ložisko Mohelnice 2 a výhradní, bilancované ložisko Mohelnice-Moravičany s přerušenou těžbou. Moravičanské jezero na rozhraní obou ložisek je navíc přírodní rezervací. V blízkosti tohoto CHKO jsou dále ložiska Štěpánov- Březce, Chořelice-Rozvadovice, Dubicko-Háj a další (Černovír, Mladeč -Víska, Horka, Unčovice). Do systému NATURA 2000 (specielně evropsky významné lokality Litovelské Pomoraví) zasahuje i navrhované protipovodňové opatření- veřejně prospěšná stavba nádrž Mohelnice, kolidující s CHLÚ Mohelnice 3-Třeština (viz příloha 10).

Obdobně na území CHKO Jeseníky (a odpovídajících evropsky významných lokalit systému NATURA 2000) nebo v jeho těsné blízkosti se nachází pět výhradních ložisek stavebního kamene, 5 nevyužívaných rudních výhradních ložisek, 3 výhradní ložiska vápence a tři výhradní ložiska kamene pro hrubou a ušlechtilou výrobu (viz příloha 6).